

Dosarul nr. 3r-117/2023
2-21142476-01-3r-02052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: Gh. Mîra, D. Băbălău, I. Dutca)

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând recursul depus de către Dmitrii Didilică,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitrii Didilică împotriva Autorității Naționale de Integritate, persoană terță Elena Topciu privind anularea actului administrativ individual defavorabil,
împotriva încheierii din 07 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Dmitrii Didilică împotriva hotărârii din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pe motiv că motivarea apelului a fost depusă cu omiterea termenului prevăzut de lege,

c o n s t a t ă :

La 23 septembrie 2021, Dmitrii Didilică a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea actului administrativ individual defavorabil, solicitând anularea actului de constatare nr. 277/12 din 06 septembrie 2021 emis de Autoritatea Națională de Integritate, încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin încheierea protocolară din 25 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, Elena Topciu a fost atrasă în proces în calitate de persoană terță.

Prin hotărârea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La 01 august 2022, Dmitrii Didilică, iar la 04 august 2022 avocatul Serghei Rusev în interesele lui Dmitrii Didilică au depus apel nemotivat împotriva hotărârea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 28 februarie 2023, Dmitrii Didilică a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii și anularea actului de constatare nr. 277/12 din 06

septembrie 2021 emis de Autoritatea Națională de Integritate, încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin încheierea din 07 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Dmitrii Didilică, împotriva hotărârii din 07 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, pe motiv că, motivarea apelului a fost depusă cu omiterea termenului stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 30 martie 2023, Dmitrii Didilică a depus recurs împotriva încheierii din 07 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate, cu emiterea unei încheieri noi de trimitere a cauzei la judecare în ordine de apel.

În motivarea recursului a invocat că aprecierile instanței de apel drept arbitrar ce au drept scop de a-i îngradi accesul la justiție, fiindu-i încălcat și dreptul la un proces echitabil. Or, prin probele anexate la cererea de apel motivată dânsul a confirmat faptul că a recepționat la 07 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, hotărârea motivată din 07 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, cu sediul Rîșcani. Respectiv termenul de 30 zile prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ pentru depunerea apelului motivat expira la data de 09 martie 2023, iar apelul motivat a fost depus la 28 februarie 2023. În aceste condiții, în opinia recurentului prevederile procesuale de depunere a apelului motivat în termen de 30 zile de la data notificării hotărârii motivate a instanței de fond au fost respectate de către Dmitrii Didilică, iar inadmisibilitatea constatată de instanța de apel este una arbitrară.

Cu referire la notificarea hotărârii motivate din 07 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, cu sediul Rîșcani avocatului Serghei Rusev la 19 ianuarie 2023, recurentul a menționat că împuternicirile acestuia au fost stabilite prin contractul de asistență juridică doar pentru instanța de fond și până la depunerea apelului nemotivat. După depunerea apelului nemotivat de către avocatul Serghei Rusev, împuternicirile acestuia au expirat, iar contractul nu fost prelungit din motivul lipsei resurselor financiare. Prin urmare, susține recurentul că nu a cunoscut că la 19 ianuarie 2023 în adresa avocatului Serghei Rusev a fost expediată hotărârea motivată și nici acesta din urmă nu l-a informat despre acest fapt deoarece împuternicirile sale contractuale de reprezentare și acordare a asistenței juridice în cadrul acestui proces civil expirase la data de 04 august 2022, în ziua depunerii apelului nemotivat.

Totodată consideră arbitrar aprecierile instanței de apel prin care i-au îngradit în propria sa acțiune civilă la calea de atac cu apel, motivând că au notificat avocatul ce nu-i mai acorda asistență juridică.

La 02 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului Autoritatea Națională de Integritate copia recursului, informându-l despre posibilitatea depunerii referinței, însă acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recurs.

În conformitate cu art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite

neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 07 martie 2023, fiind notificată avocatului recurentului Serghei Rusev, prin intermediul poștei electronice, la 15 martie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.89). Astfel, recursul depus de Dmitrii Didilică la 30 martie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Studiind materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a expediat părților la proces pentru notificare copia dispozitivului hotărârii din 07 iulie 2022, care a fost recepționat de către avocatul Serghei Rusev la 25 iulie 2022, fapt confirmat prin semnătura de pe avizul de recepție (f.d.55).

Ulterior la 01 august 2022, Dmitrii Didilică, iar la 04 august 2022 avocatul Serghei Rusev în interesele lui Dmitrii Didilică au depus apel nemotivat împotriva hotărârea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Tot din actele cauzei rezultă că hotărârea motivată din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificată participanților la proces prin intermediul poștei electronice la 19 ianuarie 2023, avocatul Serghei Rusev în interesele lui Dmitrii Didilică confirmând recepționarea mesajului la 25 ianuarie 2023 (f.d.68).

Prin încheierea din 07 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Dmitrii Didilică, împotriva hotărârii din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pe motiv că, motivarea apelului a fost depusă cu omiterea termenului stabilit de art. 232 alin.(2) din Codul administrativ.

Pentru a dispune astfel, instanța de apel a concluzionat că, deși apelantul Dmitrii Didilică a depus în termen apel nemotivat împotriva hotărârii din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, ultimul a omis termenul de depunere a apelului motivat, acesta fiind depus la 28 februarie 2023 cu omiterea termenului prevăzut expres de lege, fapt ce impune necesitatea adoptării unei soluții de inadmisibilitate a apelului depus.

Or, la 19 ianuarie 2023, hotărârea motivată din 07 iulie 2022 a Judecătoriei

Chișinău, sediul Rîșcani a fost remisă la adresa de e-mail a reprezentantului reclamantului Dmitrii Didilică, avocatului Serghei Rusev (f.d.67), motivarea apelului urmând a fi prezentată de către apelant în interiorul termenului legal de 30 zile.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 07 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în partea declarării ca fiind inadmisibil apelul depus de către Dmitrii Didilică din motiv că apelul motivat a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 232 din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanței de apel.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată.

Potrivit art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

În conformitate cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special cînd motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 97 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice.

Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Potrivit art. 110¹ alin. (1) din codul administrativ, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

În condițiile prezentului caz este relevant că, hotărîrea motivată din 07 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificată participanților la proces prin intermediul poștei electronice la 19 ianuarie 2023, iar avocatul Serghei Rusev în interesele lui Dmitrii Didilică a confirmat recepționarea mesajului la 25 ianuarie 2023.

Respectiv, de la data de 20 ianuarie 2023, a început a curge termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ și a expirat la 20 februarie 2023.

Corelând prevederile normative și legale precitate cu circumstanțele faptice

constatate, completul de judecată notează că apelantul și/sau reprezentantul acestuia urma să depună motivarea apelului la Curtea de Apel Chișinău până în data de 20 februarie 2023, ora 00:00.

Însă, avocatul Serghei Rusev, fiindu-i notificată motivarea hotărârii din 07 iulie 2022 și în pofida obligațiilor sale procesuale, a omis să depună motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege.

În plus, un raționament aparte al instanței în susținerea poziției sale constă în faptul Dmitrii Didilică în instanța de judecată a fost reprezentat de avocatul Serghei Rusev care este persoană împuternicită în baza mandatului avocațial seria MA nr. 1366524 eliberat în baza contractului de asistență juridică nr. 38 din 13 septembrie 2021 încheiat între părți (f.d.3), în conformitate cu art. 81 din Codul de procedură civilă, art. 45, art. 46, art. 47 din Codul administrativ, de a reprezenta și apăra interesele recurentului în fața instanței judecătorești inclusiv de a ataca hotărârea judecătorească, respectiv aceasta a fost în măsură să cunoască că, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Având în vedere cele menționate supra, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că avocatul Serghei Rusev, prin lege era obligat să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, însă contrar acesteia dânsul nu a prezentat motivarea apelului. Însă Dmitrii Didilică abia la 28 februarie 2023 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 07 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, fapt ce denotă depunerea motivării apelului după expirarea termenului legal, nefiind confirmată temeinicia unei asemenea întârzieri prin careva probe.

Totodată, completul de judecată menționează că recurentul Dmitrii Didilică, în cererea de apel nu a solicitat repunerea în termen a cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 237 alin. (1), art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, nici nu a anexat probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului conform prevederilor art. 65 alin. (2) din Codul administrativ.

Corespunzător, completul de judecată reiterează că având în vedere că recurentul Dmitrii Didilică și avocatul său, fiind conștienți că au depus împotriva hotărârii primei instanțe doar apel nemotivat, aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile de acces la instanță, inclusiv ținând cont de faptul că în apelul nemotivat a menționat avocatul că va prezenta motivarea apelului după notificarea hotărârii motivate, fapt însă ignorat de ultimul.

La rândul său, art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, prevede că participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

La acest capitol, se va remarca că avocatul Serghei Rusev, din data notificării hotărârii motivate a primei instanțe, 19 ianuarie 2023 și până la 20 februarie 2023, ziua în care a expirat termenul legal pentru prezentarea motivării apelului, au avut termen real și suficient pentru a întreprinde toate măsurile necesare întru apărarea drepturilor și intereselor legitime, prin îndeplinirea obligațiilor procedurale prevăzute de lege.

Recurentul Dmitrii Didilică, prin recursul înaintat a invocat că nu a cunoscut că la data de 19 ianuarie 2023 în adresa avocatului Rusev Serghei a fost expediată hotărârea motivată și nici acesta nu l-a informat despre acest fapt din motiv împuternicirile sale contractuale de reprezentare și acordare a asistenței juridice în cadrul acestui proces civil expirase la data de 04 august 2022, în ziua depunerii apelului nemotivat. Astfel, instanța de apel greșit a declarat apelul inadmisibil. Mai mult, a indicat că dânsul a recepționat la 07 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, hotărârea motivată din 07 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, cu sediul Rîșcani. Respectiv termenul de 30 zile prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ pentru depunerea apelului motivat expira la data de 09 martie 2023 iar apelul motivat a fost depus la data de 28 februarie 2023.

Instanța de recurs, analizând argumentul invocat de Dmitrii Didilică, îl consideră neîntemeiat or, art. 232 din Codul administrativ, stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii, pe când începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelului este determinat de data notificării hotărârii motivate.

În urma celor constatate, completul de judecată menționează că la caz, s-a stabilit că, deși recurentul a respectat termenul instituit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, totuși a ignorat termenul de declarare a apelului motivat stipulat expres în art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind un termen de decădere. Respectarea termenului de prezentare a apelului motivat este o obligație a apelantului, drept urmare, îndeplinirea vicioasă a actului procesual poate fi echivalat cu lipsa interesului din partea lui Dmitrii Didilica și reprezentantului acestuia, avocatului Serghei Rusev, față de soarta prezentei cauze. Or, prin prisma obligațiilor sale procesuale, apelantul și reprezentantul acestuia trebuiau să manifeste diligență și un comportament de bună-credință.

În această privință, completul de judecată notează că în conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ raportate la art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părți.

La caz, nu poate constitui temei de admitere a recursului și anulare a încheierii contestate argumentul invocat în recurs cu referire la faptul că împuternicirile avocatului Serghei Rusev au fost stabilite prin contractul de asistență juridică doar pentru reprezentare în instanța de fond și până la depunerea apelului nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond. Or, la materiale cauzei lipsesc careva înscrisuri ce ar confirma cele invocate de către recurent.

Așa fiind, se constată că întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului ca inadmisibil, fiind cert stabilit că Dmitrii Didilică nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de lege, motiv din care survin sancțiunile procedurale prevăzute de art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, și anume de a declara apelul inadmisibil.

Distinct de acest fapt, completul de judecată remarcă faptul că inclusiv încheierea recurată a fost notificată avocatului Serghei Rusev, respectiv recurentul Dmitrii Didilica s-a conformat prevederilor legale, contestând încheierea instanței de apel în

termenul prevăzut de lege, iar obiecții referitor la notificarea actului judecătoresc dânsul nu a înaintat. Astfel, criticile recurentului urmează a fi respinse ca nefondate și declarative.

Dat fiind faptul că Dmitrii Didilică a depus motivarea apelului după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, instanța de recurs apreciază că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depuse de către Dmitrii Didilică.

Se menține încheierea din 07 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron